

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Підготовлено до друку
ГУ ДПС у Тернопільській області
червень – 2024, наклад 50 прим.

Чи повинні ФОП – платники єдиного податку третьої групи – платники ПДВ зберігати первинні документи

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Згідно з абзацом другим-четвертим п. 296.1 ст. 296 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи – підприємці), які є платниками податку на додану вартість (далі – ПДВ), ведуть облік доходів і витрат за типовою формою та в порядку, що встановлені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

При цьому фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку третьої групи ведуть облік доходів і витрат від виробництва та реалізації власної сільськогосподарської продукції окремо від обліку доходів і витрат від здійснення інших видів підприємницької діяльності.

Облік доходів та витрат може вестися в паперовому та/або електронному вигляді, у тому числі через електронний кабінет.

Вимоги п. 296.1 ст. 296 ПКУ не застосовуються платниками єдиного податку третьої групи – електронними резидентами (е-резидентами) (абзац шостий п. 296.1 ст. 296 ПКУ).

Типова форма, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами – підприємцями – платниками єдиного податку третьої групи, які є платниками податку на додану вартість та порядок її ведення затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2022 № 405 зі змінами та доповненнями.

Крім того, п. 12 ст. 3 Закону України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265) встановлено, що суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для виконання платіжної операції зобов'язані вести в порядку, встановленому законодавством, облік товарних запасів, здійснювати продаж лише тих товарів (послуг), що відображені в такому обліку. Порядок та форма обліку товарних запасів для фізичних осіб – підприємців, у тому числі платників єдиного податку, встановлюється центральним органом виконавчої влади, та забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. При цьому суб'єкт господарювання зобов'язаний надати контролюючим органам на початок проведення перевірки документи (у паперовій або електронній формі), що підтверджують облік та походження товарних запасів (зокрема, але не виключно, документи щодо інвентаризації товарних запасів, документи про отримання товарів від інших суб'єктів господарювання та/або документи на внутрішнє переміщення товарів, які на момент перевірки знаходяться у місті продажу (господарському об'єкті)).

Такі вимоги не поширюються на фізичних осіб – підприємців, які є платниками єдиного податку та не зареєстровані платниками ПДВ (крім тих, які провадять діяльність з реалізації технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, а також лікарських засобів та виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння).

Відповідно до абзаців першого – другого п. 44.1 ст. 44 ПКУ для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені абзацом першим п. 44.1 ст. 44 ПКУ.

Пунктом 44.3 ст. 44 ПКУ встановлено, що платники податків зобов'язані забезпечити зберігання документів та інформації, визначених п. 44.1 ст. 44 ПКУ, а також документів, пов'язаних із виконанням вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом визначених законодавством строків, але не менше:

2555 днів – для документів та інформації, необхідних для здійснення податкового контролю відповідно до ст.ст. 39 і 39 прим. 2 ПКУ (п.п. 44.3.1 п. 44.3 ст. 44 ПКУ);

1825 днів – для первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством, що складаються, зокрема, фізичними особами – підприємцями, у тому числі такими, що обрали спрощену систему оподаткування, щодо виплачених нерезиденту доходів (прибутків) із джерелом їх походження з України, що оподатковуються в порядку, визначеному п. 141.4 ст. 141 ПКУ, за винятком документів, до яких застосовується більш тривалий строк зберігання згідно з п.п. 44.3.1 п. 44.3 ст. 44 ПКУ (п.п. 44.3.2 п. 44.3 ст. 44 ПКУ);

1095 днів – для інших документів, на які не поширюються вимоги підпунктів 44.3.1 та 44.3.2 п. 44.3 ст. 44 ПКУ (п.п. 44.3.3 п. 44.3 ст. 44 ПКУ);

1095 днів – для документів, пов'язаних з виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, включаючи дозвільні документи (п.п. 44.3.4 п. 44.3 ст. 44 ПКУ).

Строки зберігання документів та інформації, визначені п. 44.3 ст. 44 ПКУ, розраховуються з дня подання податкової звітності чи іншої звітності, передбаченої ПКУ, для складення якої використовуються зазначені документи та/або інформація, а в разі її неподання – з передбаченого ПКУ граничного строку подання такої звітності, а для документів, пов'язаних з виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, – з дня здійснення відповідної господарської операції (для відповідних дозвільних документів – з дня завершення строку їх дії).

При ліквідації платника податків, зокрема, документи, визначені п. 44.1 ст. 44 ПКУ, за період діяльності платника податків не менш як 1825 днів, що передували даті ліквідації платника податків, у встановленому законодавством порядку передаються до архіву.

Передбачені п. 44.3 ст. 44 ПКУ строки зберігання документів та інформації продовжуються на період зупинення відліку строку давності у випадках, передбачених п. 102.3 ст. 102 ПКУ.

Отже, ст. 44 ПКУ встановлено мінімальні строки зберігання документів та інформації, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів із збільшенням цього строку при проведенні процедури оскарження у разі визначення сум зобов'язань контролюючими органами.

Слід зауважити, що п. 69.36 ст. 69 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, встановлено, що для контролюючого органу та платників податків зупиняється відлік строку давності щодо документальних планових та позапланових перевірок, які не проводяться згідно з підпунктами 69.2 прим. 2, 69.35 прим.1 та 69.35 прим. 2 п. 69.36 ст. 69 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ.

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Для платників податків продовжуються строки зберігання документів та інформації, визначених п. 44.1 ст. 44 ПКУ, на період зупинення відліку строку давності, передбаченого абзацом першим п. 69.36 ст. 69 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ.

За незберігання первинних документів, на підставі яких здійснювався облік доходів, та первинних документів, які підтверджують витрати на придбання товарів/послуг, до фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку третьої групи – платників ПДВ (незалежно від здійснюваних видів господарської діяльності) застосовуються штрафи відповідно до п. 121.1 ст. 121 ПКУ, зокрема, незабезпечення платником податків зберігання первинних документів з питань обчислення і сплати податків та зборів протягом установлених ст. 44 ПКУ строків їх зберігання, – тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 1020 гривень.

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення, – тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 2040 гривень.

Водночас відповідно до п.п. 69.28. п. 69 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ встановлено, що до платників податків/податкових агентів, які провадили діяльність на територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України і не можуть пред'явити первинні документи, на підставі яких здійснюється облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, як виняток із положень ст. 44 ПКУ застосовуються спеціальні правила для підтвердження даних, визначених у податковій звітності.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Чат-бот ДПС «StopViolationBot» t.me/StopOverpriceBot

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа: tr.ikc@tax.gov.ua

Підпишись на телеграм канал t.me/tax_gov_ua

Підготовлено до друку
ГУ ДПС у Тернопільській області
червень – 2024, наклад 50 прим.